

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 23-06-2020
Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPANS
Sagsnr.: 2002950
Dok. nr.: 1210285

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 16. marts 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 757 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares endeligt.

Spørgsmål nr. 757:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Kim Christoffersen og Ivan Nisted om synsudredning og synstræning i rehabiliteringsforløb m.v., jf. SUU alm. del - bilag 259? Se tillige præsentation fra samme fra foretræde for udvalget den 10/3-20, jf. SUU alm. del - bilag 275.”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der oplyser følgende:

”Neuro-optometriste og synsforstyrrelser ved erhvervet hjerneskade

Der er endnu kun ganske få neuro-optometriste i Danmark (af det vedlagte bilag 259, fremgår det at der er ca. 22). En neuro-optometrist er en optometrist, der har efteruddannet sig i synsudvikling og synstræning, og herefter endvidere har specialisere sig i rehabilitering af synsforstyrrelsen i forbindelse med hjerneskadeområdet. Han/hun kan, med denne videreuddannelse, varetage undersøgelse og synstræning som et led i rehabiliteringen af patienter med hjerneskade, herunder hjernerystelse. Neuro-optometrist er ikke en beskyttet titel og graden af specialisering varierer.

Neuro-optometristerne beskriver, at de som faggruppe, er de eneste der, jf. deres uddannelse, kan udføre neuro-optometrisk synsudredning og -træning, da de benytter deres optiske, optometriske og neurologiske viden inden for synsfunktionen i henholdsvis test og træning. Træningen drejer sig primært om træning af øjenbevægelser, konvergenssevne (evnen til at dreje øjnene indad) og akkomodationsevnen (evne til at stille skarpt). Sundhedsstyrelsen anerkender, at syns- og visuelle opmærksomhedsproblemer er et væsentligt problemområde for personer med erhvervet hjerneskade, ligesom optometriste med særlig neurofaglig videreuddannelse, kan være en relevant fagperson at inddrage i den samlede tværfaglige genoptræning/rehabiliteringsindsats til disse mennesker. Synstræningsområdet er dog ikke specifikt lovreguleret i Sundhedsloven, og Sundhedsstyrelsen har heller ikke udarbejdet specifikke vejledninger på området. I praksis er det ikke udelukkende neuro-optometriste der udfører synsudredning og -træning, men indsatsen fordeler sig på flere faggrupper.

Kognitive funktionsnedsættelser/forstyrrelser, herunder forskellige synsforstyrrelser, forbigående eller varige, kan forekomme som følge af en erhvervet hjerneskade jf. Sundhedsstyrelsens MTV rapport: Hjerneskaderehabilitering – en medicinsk teknologivurdering, fra 2011. Det er angivet i Sundhedsstyrelsens Forløbsprogram for rehabilitering af voksen med erhvervet hjerneskade, at en af de faglige indsatser bl.a. kan

være synstræning. Det beskrives heri, at personer med erhvervet hjerneskade hyppigt får problemer med synsfunktion, herunder nedsat synsstyrke, dobbeltsyn og synsfeltsdefekter. Nogle af symptomerne er forbigående, mens andre er varige, og kan nedsætte den samlede funktionsevne betydeligt. Hvis der er mistanke om synsproblemer, bør personen udredes i oftalmologisk regi med henblik på eventuel behandling og viderehenvielse til særlige tilbud. Det kan f.eks. være en skeleterapeut, eller indsatser der retter sig mod indlæring af kompenserende teknikker.

Evidens for synstræning

I vedlagte bilag 259 og bilag 259/2 fremgår det at samsyns-problematikker i forbindelse med både hjerneskadeområdet og hos skolebørn er hyppige, og at der er meget evidens for at behandlingen virker. Der er bl.a. medsendt en række litteraturhenvisninger.

Sundhedsstyrelsen har ikke mulighed for at gennemgå den omfattende nyere litteratur på området, eller at vurdere kvaliteten af undersøgelserne og kan således ikke umiddelbart kommentere på hverken dette eller på behandlingsudfaldet af de medfølgende konkrete sygehistorier.

Overordnet kan Sundhedsstyrelsen dog tilføje at synsrehabilitering, som anført, endnu ikke er et almindeligt udbredt tilbud i Danmark. Sundhedsstyrelsen er ikke i besiddelse af nyere forskning, der kan dokumentere effekten af behandlingen. I Hjerneskaderehabiliteringen medicinsk teknologivurdering (SST, 2011) fremgår det dog, at der ved forekomst af hemianopsi (halvsidigt synsfeltsudfald) er moderat evidens for anvendelse af "visual-restoration therapy" med intensiv stimulation af syns-grænsezonen dagligt over måneder i den kroniske fase. Metoden kan forøge synsfeltet med ca. fem grader (en funktionsmæssig betydende forøgelse ved læsning og orientering). Effekten er ikke undersøgt i den akutte eller post-akutte fase."

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Andrea Scheutz